

Testas

B. Sruoga. „Dievų miškas“

Popiet – naujas mūsų galvelių surašymas. Šį kartą – pats svarbiausias, pats rimčiausias.

Surašinėja įstaiga, vadinama Arbeitseinsatz – į darbus paskirstymo įstaiga. Vardas, pavardė, bobutės mirimo metai. Svarbiausia gi: kokį darbą moki dirbti? Čia – ypatingai svarbus klausimas, lemtingas katorgininko buičiai, sprendžias: gyventi jam ar mirti.

Kurpiei, siuvėjai, staliai, dailidės, kalviai, šaltkalviai, monteriai, elektrikai, stikliai, mechanikai, mūrininkai, tinkuotojai, barzdaskučiai ir kitokie amatininkai profesionalai gauna darbą dažniausiai pagal savo specialybę, beveik visuomet pastogėję. Iš pat pradžios jie atsiduria privilegijuotoj padėty. Jie gali pradėti šiaip taip verstis, kol pripras lagery. O apsipratę – gauna pašalinių darbų ir pajamų, darosi lagerio aristokratai.

Mūsų tarpe atsirado du ar trys buhalteriai – jie veikiai buvo pareikalausiti į lengvą darbą pastogėje. Atsirado vienas ekonomistas, kainų kalkuliatorius, – ir tam neblogai išėjo: gana greitai gavo vietą raštinėje, kurioje vertėsi anekdotų pasakojimu. Gydytojas, vidaus ligų profesorius – tiktai po penkių savaičių buvo pareikalausiti į ligoninę kalinių gydyti. O visi kiti inteligentai – teisininkai, kunigai, profesoriai, literatai, gamtos mokslininkai, gimnazijų direktoriai, inžinieriai, ekonomistai – ko jie visi gali būti verti koncentracijos lagerio požiūriu?

Mano mielas bičiulis Jonas, bambizas nuo Biržų, pasisakė mokąs gerą alų daryti. Samagonas jam taip pat neblogai išėinąs...

Nusijuokė valdžios atstovai, išgirdę tokią specialybę. Į bendrą lapą nieko neįrašė, bet vis dėlto ją pažymėjo – atskiroje privačioje knygutėje. Ilgainiui mano bičiulio gabumai buvo valdžios vyrų plačiai panaudoti – ir tai išėjo jam į sveikatą.

– O tu ką moki dirbti? – klausia manęs darbo skirstytojas.

Lietuvių literatūros skaitiniai XI klasei,
d. II, 1996, p. 289.

1. Įrodykite, kad pasakojimas daugiabalsis (įvairių stilių).
2. Įrodykite, kad įprastinė vertybių sistema lageryje apsiverčia „aukštyn kojom“.
3. Interpretuokite pirmąjį ištraukos sakinį.
4. Kokios informacijos gaunate iš šios ištraukos?
5. Apibūdinkite pasakotoją.
6. Kaip kinta erdvė ir laikas?
7. Kokia ištraukos nuotaika?
8. Nurodykite kūrinio, iš kurio paimta ši ištrauka, žanrą.